EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2013 05 30
COM(2013) 311 final

2013/0162 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo

(Nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2013) 188 final}
{SWD(2013) 189 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo bendrosios aplinkybės, pagrindas ir tikslai**

Nacionalinės kultūros vertybės yra vertybės, kurias valstybės narės laiko savo kultūros paveldo dalimi. Šios vertybės paprastai klasifikuojamos pagal jų svarbą kultūrai nustatant griežtesnes arba švelnesnes apsaugos taisykles. Kultūros objektai, kurie pagal nacionalinius teisės aktus arba administracine tvarka priskirti prie nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių (toliau – nacionalinės vertybės), kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 36 straipsnyje, yra itin svarbios vertybės, kurias reikėtų išsaugoti ateities kartoms. Apskritai, nacionalinėms vertybėms suteikiama geresnė teisinė apsauga – jas draudžiama išvežti iš valstybės narės teritorijos.

Vidaus rinka yra vidaus sienų nedaloma erdvė, kurioje pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatas užtikrintas laisvas prekių judėjimas. Šios nuostatos nekliudo taikyti draudimų arba apribojimų, pagrįstų nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsaugos sumetimais, kaip apibrėžta SESV 36 straipsnyje.

Tarybos direktyva 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo[1] buvo priimta 1993 m., panaikinus vidaus sienas, kad būtų užtikrinta valstybių narių kultūros objektų, priskirtų prie nacionalinių vertybių, apsauga. Šia direktyva siekiama esminį laisvo prekių judėjimo principą suderinti su būtinybe veiksmingai apsaugoti nacionalines vertybes.

Atlikus direktyvos vertinimus[2] nustatyta, kad ši priemonė nepakankamai veiksminga siekiant susigrąžinti kai kuriuos prie nacionalinių vertybių priskirtus kultūros objektus, kurie buvo neteisėtai išvežti iš vienos valstybės narės teritorijos ir yra kitos valstybės narės teritorijoje. Nustatyta, kad pagrindinės priežastys yra:

- prie nacionalinių vertybių priskirtų kultūros objektų grąžinimo sąlygos, t.y., reikalavimas, kad objektas priklausytų vienai iš bendrųjų priede nurodytų kategorijų ir kad atitiktų finansines ribines vertes ir amžiaus ribas;
- trumpas grąžinimo bylos inicijavimo laikotarpis;
- kompensacijų mokėjimo sąnaudos.

Atlikus minėtus vertinimus taip pat nustatytas poreikis gerinti centrinės valdžios institucijų administracinį bendradarbiavimą ir konsultavimąsi, siekiant geriau įgyvendinti direktyvą.

---

[1] 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyva 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo (OL L 74, 1993 3 27, p. 74), iš dalies pakeista 1997 m. vasario 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/100/EB (OL L 60, 1997 3 1, p. 59) ir 2001 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/38/EB (OL L 187, 2001 7 10, p. 43).

[2] 2000 m. gegužės 25 d. pirmoji Komisijos ataskaita Tarybai, Europos Parlamentui ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3911/92 dėl kultūros vertybių eksporto ir Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymo, COM (2000)325 galutinis. 2005 m. gruodžio 21 d. antroji Komisijos ataskaita Tarybai, Europos Parlamentui ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui apie Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymą, COM (2005)675 galutinis. 2009 m. liepos 30 d. trečioji Komisijos ataskaita Tarybai, Europos Parlamentui ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymo, COM (2009)408 galutinis. .... m. .. d. ketvirtoji Komisijos ataskaita Tarybai, Europos Parlamentui ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo taikymo, COM (2013) 310 final, 2013 5 30.

Dėl direktyva nustatytos sistemos kai kurios valstybės narės, siekiančios savo kultūros objektų grąžinimo, turi naudotis tarptautinėse konvencijose numatytomis priemonėmis. Ne visos valstybės narės ratifikavo 1970 m. UNESCO nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvenciją ir 1995 m. UNIDROIT konvenciją dėl pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų[3].

Nepaisant galiojančių priemonių įvairovės, prekyba kultūros objektais tapo viena iš labiausiai paplitusių neteisėtos prekybos rūšių. Prekyba prie nacionalinių vertybių priskirtais kultūros objektais yra labai sunkus šios srities nusikaltimas, turintis neigiamų pasekmių valstybių narių tautinei tapatybei, kultūrai ir istorijai, nes dingus nacionalinėms vertybėms prarandamas visų valstybės piliečių tapatybės ir istorijos įrodymas.

Nustačiusi, kad ši problema daro didelį neigiamą poveikį Sąjungos valstybėms narėms, 2011 m. gruodžio 13 ir 14 d. Europos Sąjungos Taryba padarė išvadą, kad būtina imtis priemonių, kuriomis būtų pagerintas su kultūros vertybėmis susijusių nusikaltimų prevencijos ir kovos su šiuo reiškiniu veiksmingumas. Šiuo tikslu Taryba paragino Komisiją, be kita ko, remti valstybių narių veiksmus, skirtus veiksmingai apsaugoti kultūros vertybes, siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai ir kovoti su ja, ir, prireikus, skatinti nustatyti papildomas priemones[4].

Šiuo pasiūlymu siekiama sudaryti sąlygas valstybėms narėms susigrąžinti visus prie nacionalinių vertybių priskirtus kultūros objektus, kurie buvo neteisėtai išvežti iš jų teritorijų nuo 1993 m.

Bendras pasiūlymo tikslas – prisidėti prie kultūros objektų apsaugos vidaus rinkoje.

Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Ši iniciatyva dera su Sąjungos kultūros objektų apsaugos politika. Be to, ji parengta atsižvelgiant į minėtas Europos Sąjungos Tarybos išvadas dėl neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis prevencijos ir kovos su ja.

Direktyvos pasiūlymas pagrįstas kultūros objektų grąžinimo sistema, leidžiančia valstybėms narėms apsaugoti savo kultūros objektus, priskirtus prie nacionalinių vertybių.

Reikia pažymėti, kad tuo atveju, jei kultūros objekto grąžinimo siekia jo savininkas, tą objektą praradęs, 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo[5] numatyta objekto buvimo vietos teismams suteikti naują išimtinę jurisdikciją nagrinėti civilines grąžinimo, pagrįsto nuosavybės teise, bylas. Ši nauja nuostata taip pat būtų taikoma civilinėms byloms dėl kultūros objektų grąžinimo.

Abiem iniciatyvomis siekiama sustiprinti kultūros objektų apsaugą: pagal pirmąją galimybė paprašyti grąžinti prie nacionalinių vertybių priskirtą kultūros objektą, neteisėtai išvežtą iš valstybės narės teritorijos, suteikiama nacionalinės valdžios institucijoms, pagal antrąją – teisė paprašyti grąžinti kultūros objektą tos valstybės narės teismuose, kurioje yra kultūros objektas, suteikiama savininkui.

---

3 Iki 2012 m. rugsėjo mėn. 1970 m. UNESCO konvenciją ratifikavo 22 valstybės narės, o 1995 m. UNIDROIT konvenciją – 13 valstybių narių. Austrija tęsė UNESCO konvencijos ratifikavimo procesą.

4 2011 m. gruodžio 13 ir 14 d. Europos Sąjungos Tarybos išvados dėl nusikaltimų kultūros vertybėms prevencijos ir kovos su jais. http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/fr/jha/126867.pdf.

5 OL L 351, 2012 12 20, p. 1.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS REZULTATAI IR POVEIKIO VERTINIMAS

- **Konsultacijos su suinteresuotomis šalimis**

2011 m. lapkričio 30 d. – 2012 m. kovo 5 d. surengtos viešos konsultacijos, skirtos visoms šia iniciatyva suinteresuotosioms šalims. Šios konsultacijos buvo vykdomos pagal sąveikaus politikos kūrimo priemonę („Jūsų balsas Europoje“), pateikus du specialiai parengtus klausimynus atitinkamai viešosioms institucijoms bei įstaigoms ir piliečiams bei ekonominės veiklos vykdytojams, dirbantiems kultūros vertybių srityje arba ja suinteresuotiems.

Komisijos tarnybos gavo 142 atsakymus: 24 atsakymus pateikė viešosios įstaigos, 118 – privačiojo sektoriaus atstovai. Šių viešų konsultacijų rezultatų santrauka pateikta interneto svetainėje „Europa“[6].

Dauguma privačiojo sektoriaus atstovų (61 proc.) mano, kad Direktyva 93/7/EEB tinkamai atsižvelgiama į valstybių narių poreikius, todėl nėra būtina ją peržiūrėti. Tik 22 proc. respondentų pritarė direktyvos peržiūrai.

Priešingai, 54 proc. viešųjų institucijų bei įstaigų atstovų mano, kad direktyva neužtikrinamas veiksmingas nacionalinių vertybių, neteisėtai išvežtų iš valstybės narės teritorijos, grąžinimas. Numatytiems direktyvos veiksmingumui gerinti skirtiems sprendimams išreikšta parama yra pakankamai tolygi: 29 proc. respondentų pritaria direktyvos peržiūrai, 29 proc. yra už tai, kad būtų gerinamas kompetentingų valdžios institucijų administracinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija, 17 proc. pasisako už tarptautinių konvencijų (UNESCO ir UNIDROIT) ratifikavimo valstybėse narėse skatinimą, o 25 proc. pritaria kelis sprendimus jungiančiam požiūriui – tiek direktyvos peržiūrai, tiek kompetentingų valdžios institucijų administracinio bendradarbiavimo ir konsultavimosi gerinimui.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Komisija, remdamasi nacionalinėmis Direktyvos 93/7/EEB taikymo ataskaitomis, reguliariai rengė tos direktyvos vertinimo ataskaitas. Šios 1993–2011 m. laikotarpio vertinimo ataskaitos skirtos Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui[7].

Be to, Komisija sudarė nacionalinių ekspertų, atstovaujančių direktyvoje nustatytas užduotis vykdančioms centrinės valdžios institucijoms, grupę ir atliko baigiamąjį direktyvos vertinimą. Ekspertų grupė „Kultūros objektų grąžinimas“, įsteigta Kultūros vertybių eksporto ir grąžinimo komitete, buvo įgaliota nustatyti su direktyvos taikymu susijusias problemas ir pasiūlyti galimus sprendimus. Ši grupė savo veiklą vykdė 2009–2011 m.

Darbo grupės išvada – reikia peržiūrėti direktyvą, kad ji taptų veiksmingesne nacionalinių vertybių grąžinimo priemone, ir taip pat būtina nustatyti priemones, kuriomis būtų gerinamas centrinės valdžios institucijų administracinis bendradarbiavimas ir konsultavimasis[8].

- **Poveikio vertinimas**

Prie šio pasiūlymo pridedama poveikio vertinimo santrauka ir poveikio vertinimas, kurio projektą įvertino Europos Komisijos laikinasis komitetas, pateikęs savo nuomonę 2012 m. rugsėjo 21 d. Galutinis poveikio vertinimo tekstas buvo pakeistas, siekiant atsižvelgti į komiteto rekomendacijas.

---

6 http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/2012/index_lt.htm.

7 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/regulated-sectors/cultural-goods/index_en.htm.

8 Šios grupės darbai ir atskirų narių pranešimai nebuvo skelbiami.

Šiame poveikio vertinime visų pirma atsižvelgta į direktyvos vertinimo ataskaitas, ekspertų grupės „Kultūros objektų grąžinimas“ darbo dokumentus, pagal atvirąjį koordinavimo metodą (toliau – AKM) sudarytos ekspertų grupės „Kolekcijų judumas“, vykdančios veiklą pagal 2007–2010 m. kultūros srities darbo planą, darbo dokumentus[9], susijusių viešųjų konsultacijų rezultatus ir 2004, 2007 ir 2011 m. atliktus kultūros vertybių srities tyrimus[10].

Remdamasi tokiu būdu surinkta informacija, Komisija atliko poveikio vertinimą, kurio metu išnagrinėjo ir palygino šias galimybes[11]:

1 galimybė: nekeisti dabartinės padėties

Nedaroma jokių Direktyvos 93/7/EEB, iš dalies pakeistos direktyvomis 96/100/EB ir 2001/38/EB, pakeitimų.

2 galimybė: skatinti centrinės valdžios institucijas naudoti bendras priemones

Centrinės valdžios institucijoms siūloma elektroninė priemonė (Vidaus rinkos informacinė sistema, toliau – VRI, angl. k. – IMI), skirta palengvinti šių valdžios institucijų administracinį bendradarbiavimą, konsultavimąsi ir keitimąsi informacija.

3 galimybė: peržiūrėti Direktyvą 93/7/EEB

Direktyvos 93/7/EEB peržiūros tikslas: i) išplėsti jos taikymo sritį, kad ji apimtų visus prie nacionalinių vertybių priskirtus kultūros objektus, ii) pailginti grąžinimo bylos inicijavimo ir kultūros objekto patikros laikotarpius ir iii) suderinti kompensacijos objekto valdytojui sąlygas.

4 galimybė: skatinti valstybes nares ratifikuoti ir įgyvendinti 1970 m. UNESCO konvenciją dėl kultūros vertybių

Direktyva 93/7/EEB nekeičiama, o pastangos dedamos siekiant, kad valstybės narės ratifikuotų ir įgyvendintų 1970 m. UNESCO nelegalaus kultūros vertybių įvežimo, išvežimo ir nuosavybės teisės perdavimo uždraudimo priemonių konvenciją.

Tinkamiausias požiūris yra 2 ir 3 galimybių derinys, kuriuo visų pirma siekiama:

- sudaryti galimybę centrinės valdžios institucijoms naudotis administracinio bendradarbiavimo sistema VRI;

---

9 2010 m. birželio mėn. Kultūros reikalų komitetui pateikta galutinė ataskaita ir rekomendacijos dėl kolekcijų judumo gerinimo būdų: http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/working-group-on-museum-activities_en.htm.

10 2004 m. tyrimas „Valdžios institucijoms direktyvos dėl kultūros objektų taikymui užtikrinti reikalingų duomenų sklaidos struktūros ir priemonių analizė“ (pranc. k. „Analyse des structures et mécanismes de diffusion des données nécessaires aux autorités afin de garantir l'application de la directive relative aux biens culturels“), 2007 m. tyrimas „Taikymas dvylikoje naujų valstybių narių“ (pranc. k. „Extension aux 12 nouveaux États membres“), (*Information & Communication Partners,* sutartis atlikti tyrimą Nr. 30-CE-0102617/00-49); tyrimus galima gauti pateiktus prašymą šiuo adresu ENTR-PRODUCT-MARKET-INTEGR-AND-ENFOR@ec.europa.eu. 2011 m. „Neteisėtos prekybos kultūros vertybėmis prevencijos ir kovos su ja Europos Sąjungoje tyrimas“ (pranc. k. „Étude sur la prévention et la lutte contre le trafic illicite des biens culturels dans l'Union européenne“), CECOJI-CNRS-UMR 6224 (Prancūzija). http://ec.europa.eu/home-affairs/doc_centre/crime/docs/Report%20Trafficking%20in%20cultural%20goods%20EN.pdf#zoom.

11 Kitos galimybės, kaip antai – i) Sąjunga ratifikuoja 1970 m. UNESCO konvenciją ir 1995 m. UNIDROIT konvenciją; ii) parengiama Sąjungos strategija, pagal kurią visos valstybės narės ratifikuotų UNIDROIT konvenciją; iii) Direktyva 93/7/EEB pakeičiama reglamentu; iv) Direktyva 93/7/EEB panaikinama – buvo atmestos pirmuoju įvairių sprendimų nagrinėjimo etapu dėl priežasčių, susijusių su tų galimybių įgyvendinamumu.

- išplėsti direktyvos taikymo sritį, kad ši apimtų visus prie nacionalinių vertybių priskirtus kultūros objektus, kaip apibrėžta Sutarties 36 straipsnyje;

- pailginti grąžinimo bylos inicijavimo laikotarpį;

- pailginti kultūros objekto patikros laikotarpį;

- suderinti kompensacijos vertybės valdytojui sąlygas objekto grąžinimo atveju.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Direktyvos 93/7/EEB, iš dalies pakeistos direktyvomis 96/10/EB ir 2001/38/EB, išdėstymo nauja redakcija tikslas – sudaryti sąlygas valstybėms narėms susigrąžinti visus prie nacionalinių vertybių priskirtus kultūros objektus. Šia nauja redakcija taip pat siekiama supaprastinti šios srities Sąjungos teisės aktus.

Keičiamos šios Direktyvos 93/7/EEB nuostatos: i) išplečiama jos taikymo sritis, kad ši apimtų visus kultūros objektus, priskirtus prie nacionalinių vertybių, kaip apibrėžta Sutarties 36 straipsnyje, ii) numatoma naudoti VRI sistemą centrinės valdžios institucijų administraciniam bendradarbiavimui ir keitimuisi informacija vykdyti; iii) pailginamas laikotarpis, per kurį prašančiosios valstybės narės valdžios institucijos turi patikrinti kultūros objekto, rasto kitoje valstybėje narėje, pobūdį, iv) pailginamas grąžinimo bylos inicijavimo laikotarpis, v) nurodoma, kuriai prašančiosios valstybės narės valdžios institucijai patvirtinus pradedamas skaičiuoti grąžinimo bylos inicijavimo terminas, vi) patikslinama, kad valdytojo prievolė – įrodyti pakankamą apdairumą įsigyjant kultūros objektą, vii) nustatomi bendri kriterijai, pagal kuriuos aiškinama sąvoka „pakankamas apdairumas“, viii) pailginamas direktyvos taikymo ir vertinimo ataskaitų rengimo laikotarpis.

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties (SESV) 114 straipsniu.

- **Subsidiarumo principas**

Vidaus rinka yra Sąjungos ir valstybių narių pasidalijamosios kompetencijos sritis. Todėl taikomas subsidiarumo principas.

Kadangi pavieniais veiksmais vertybių grąžinimo srityje valstybės narės galėjo susidurti su kliūtimis dėl skirtingų nacionalinių taisyklių, kuriant vidaus rinką buvo priimta Direktyva 93/7/EEB.

Nustačius grąžinimo taisykles vidaus rinka veiktų sklandžiau. Iš tiesų, valstybei narei būtų labai sudėtinga susigrąžinti neteisėtai išvežtą prie nacionalinių vertybių priskirtą kultūros objektą nenustačius bendros procedūros, taikytinos toje valstybėje narėje, kurioje yra objektas. Valdytojas, žinantis, kad objektas išvežtas neteisėtai, vis dėlto galėtų įsikurti valstybėje narėje, nebijodamas prarasti minėto objekto.

Taigi dėl tarpvalstybinio neteisėto kultūros objektų išvežimo pobūdžio Sąjungos masto veiksmai šioje srityje yra veiksmingesni, siekiant grąžinti neteisėtai išvežtus ir valstybės narės teritorijoje esančius objektus. Todėl valstybių narių pastangų nepakanka šio pasiūlymo tikslui pasiekti ir būtina imtis Sąjungos lygmens veiksmų.

Vis dėlto, Sąjunga neturi kompetencijos apibrėžti nacionalines vertybes arba nustatyti kompetentingus nacionalinius teismus, galinčius nagrinėti grąžinimo bylas, kurias prašančioji valstybė narė gali iškelti neteisėtai iš valstybės teritorijos išvežto kultūros objekto, priskirto

prie nacionalinių vertybių, valdytojui ir (arba) naudotojui. Šiems aspektams taikomas subsidiarumo principas, nes jie priklauso valstybių narių kompetencijai.

- **Proporcingumo principas**

Pagal proporcingumo principą siūlomais pakeitimais neviršijama to, kad būtina nustatytiems tikslams pasiekti.

Veiksmų mastas susijęs su pagrindinėmis priežastimis, dėl kurių direktyva 93/7/EEB nėra pakankamai veiksminga, kad būtų susigrąžinti kai kurie prie nacionalinių vertybių priskirti kultūros objektai. Šis pasiūlymas yra proporcingas tikslui – užtikrinti visų prie nacionalinių vertybių priskirtų kultūros objektų, neteisėtai išvežtų iš valstybės narės teritorijos nuo 1993 m., grąžinimą, nesiimant veiksmų, kurie nėra būtini šiam tikslui pasiekti.

Siekiant pagerinti direktyvos taikymą, šiame pasiūlyme numatyta naudoti VRI sistemą centrinės valdžios institucijų administraciniam bendradarbiavimui ir keitimuisi informacija vykdyti, patikslinta, kuriai prašančiosios valstybės narės valdžios institucijai patvirtinus pradedamas skaičiuoti grąžinimo bylos inicijavimo laikotarpis, apibrėžta valdytojo prievolė įrodyti pakankamą apdairumą įsigyjant kultūros vertybę, taip pat nurodomi tam tikri bendri kriterijai, pagal kuriuos aiškinama sąvoka „pakankamas apdairumas“, kad nacionalinių teismų teisėjams būtų lengviau nuosekliau aiškinti šią sąvoką, siekiant skirti kompensaciją objekto valdytojui. Šie kriterijai yra neišsamūs.

Ši būtinybė imtis veiksmų nėra nustatyta kitais atvejais, kaip antai: suteikti galimybę privačiam asmeniui iškelti grąžinimo bylą, siekiant susigrąžinti prie nacionalinių vertybių prisikirtą kultūros objektą, kuris jam priklauso, nuo trisdešimties iki penkiasdešimties metų prailginti bylos kėlimo senaties terminą arba nustatyti didžiausią valdytojui skirtos kompensacijos sumą.

Dėl pasiūlymo valdžios institucijoms neteks papildomos administracinės naštos; priešingai, jis turėtų ją sumažinti.

- **Pasirinktas teisėkūros metodas**

Būtina priminti, kad 1987 m. balandžio 1 d. Komisija nusprendė, kad visi aktai, kurie buvo iš dalies pakeisti ne daugiau nei dešimt kartų, turėtų būti kodifikuojami ir pabrėžė, kad šis reikalavimas yra minimalus ir kad Komisijos tarnybos turėtų stengtis parengti kodifikuotas tekstų, už kuriuos jos atsakingos, redakcijas per dar trumpesnį laikotarpį siekdamos užtikrinti, jog jų nuostatos būtų aiškios ir lengvai suprantamos.

Komisija pradėjo 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvos 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo[12] kodifikavimą ir šiuo tikslu pateikė pasiūlymą teisės aktų leidėjui[13]. Naujoji direktyva turėjo pakeisti įvairius aktus, kurių nuostatos buvo į ją įtrauktos[14].

Teisėkūros procedūros metu konstatuota, kad Direktyvos 93/7/EEB 16 straipsnio 4 dalimi, atitinkančia kodifikuoto teksto pasiūlymo 16 straipsnio 3 dalį, nustatytas antrinis teisinis pagrindas. Atsižvelgiant į 2008 m. gegužės 6 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-133/06, nuspręsta, kad būtina išbraukti kodifikuoto teksto pasiūlymo 16 straipsnio 3 dalį. Kadangi šis išbraukimas būtų sudaręs esminį pakeitimą ir todėl būtų peržengtos paprasto kodifikavimo ribos, laikyta, kad reikia taikyti 1994 m. gruodžio 20 d. Tarpinstitucinio

---

12 Atlikta vadovaujantis Komisijos komunikatu Europos Parlamentui ir Tarybai – *Acquis communautaire* kodifikavimas, COM(2001) 645 galutinis.

13 COM(2007) 873 galutinis.

14 Žr. šio pasiūlymo I priedo A dalį.

susitarimo „Pagreitintas teisės aktų tekstų oficialaus kodifikavimo darbo metodas“ 8 punktą[15] atsižvelgiant į Bendrą deklaraciją dėl to punkto[16].

Komisija nusprendė, kad dera atsiimti direktyvos pasiūlymą, kuriuo siekiama kodifikuoti Direktyvą 93/7/EEB[17], iš Europos Parlamento ir Tarybos ir šios direktyvos kodifikavimą pakeisti nauja redakcija, kad būtų įtrauktas reikalingas pakeitimas.

Kaip paaiškinta pirmiau, norint sudaryti sąlygas valstybėms narėms susigrąžinti prie nacionalinių vertybių priskirtus kultūros objektus, reikia atlikti kelis esminius Direktyvos 93/7/EEB pakeitimus. Todėl, atsižvelgiant į 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo[18], nuspręsta pasirinkti išdėstymo nauja redakcija būdą.

Šis pasiūlymas yra Direktyvos 93/7/EEB, iš dalies pakeistos direktyvomis 96/100/EB ir 2001/38/EB, nauja redakcija. Juo supaprastinami galiojantys teisės aktai ir panaikinamos direktyvos 93/7/EEB, 96/100/EB ir 2001/38/EB.

- **Išsamus pasiūlymo paaiškinimas**

1 straipsnio 1 punkte pateikiama „kultūros objekto“ apibrėžtis – tai objektas, kuris prieš neteisėtą išvežimą iš valstybės narės teritorijos arba po jo pagal nacionalinius teisės aktus arba administracine tvarka priskirtas prie „nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių“, kaip apibrėžta Sutarties 36 straipsnyje. Direktyvos 93/7/EEB priedas išbraukiamas.

Grąžinimo tikslais šia direktyva panaikinamas reikalavimas, pagal kurį prie nacionalinių vertybių priskirti objektai turi:

- priklausyti vienai iš bendrų priede nurodytų kategorijų ir prireikus atitikti šioms kategorijoms nustatytas amžiaus ribas ir (arba) finansines ribines vertes arba
- būti neatskiriama visuomeninių kolekcijų, įtrauktų į muziejų, archyvų ir bibliotekų saugomų kolekcijų ar bažnytinių institucijų inventorių sąrašus, dalis, jei šie objektai nepriskiriami nei prie vienos minėtos kategorijos.

Dėl šio aspekto reikėtų priminti, kad kiekviena valstybė narė turi apibrėžti savo nacionalines vertybes pagal Sutarties 36 straipsnį. Direktyvos 93/7/EEB priedas skirtas apibrėžti ne konkrečius objektus, pagal minėtą straipsnį priskirtus prie nacionalinių vertybių, o tik objektų, kurie gali būti priskirti prie tokių vertybių ir kuriems gali būti taikoma grąžinimo tvarka, kategorijas.

Šiuo pasiūlymu siekiama esminį laisvo kultūros objektų judėjimo principą suderinti su būtinybe veiksmingai apsaugoti nacionalines vertybes. Juo patvirtinamas 1993 m. teisės aktų leidėjo siekis, kad Direktyva 93/7/EEB būtų pirmas žingsnis link šios srities valstybių narių bendradarbiavimo vidaus rinkoje ir patvirtinamas jos tikslas – šios srities nacionalinių teisės aktų tarpusavio pripažinimas.

Šis pasiūlymas yra atsakas į valstybių narių atstovų pakartotinius prašymus sukurti veiksmingą prie nacionalinių vertybių priskirtų kultūros objektų grąžinimo sistemą. Juo

---

15 „Jei teisės aktų priėmimo procese pasirodytų reikalinga išeiti už paprasto kodifikavimo ribų ir padaryti esminius pakeitimus, atitinkamo pasiūlymo (pasiūlymų) pateikimas yra Komisijos atsakomybė.“

16 „Europos parlamentas, Taryba ir Komisija pažymi, kad iškilus būtinybei išeiti už paprasto kodifikavimo ribų ir padaryti esminius pakeitimus, Komisija atskirai kiekvienu atveju galės nuspręsti, ar išdėstyti pasiūlymą nauja redakcija, ar pateikti atskirą pasiūlymą dėl pakeitimo neatsiimant kodifikavimo pasiūlymo, ir po to kai esminis pakeitimas bus priimtas, jį įtraukti į kodifikavimo pasiūlymą“.

17 OL C 252, 2010 9 18, p. 11.

18 OL C 77, 2002 3 28, p. 1.

valstybėms narėms sudaroma galimybė susigrąžinti prie nacionalinių vertybių priskirtus kultūros objektus, neteisėtai išvežtus iš jų teritorijų nuo 1993 m.; tai užtikrins geresnę valstybių narių paveldo apsaugą.

Vis dėlto, objekto valdytojas grąžinimo procedūros metu galės pateikti gynybos argumentus, pagrindžiančius, kad prašančioji valstybė, priskyrusi objektą prie nacionalinių vertybių, pažeidė Sutarties 36 straipsnį. Sprendimą priims bylą nagrinėjantis teismas, jei reikia, pateikęs prašymą Europos Sąjungos Teisingumo Teismui priimti prejudicinį sprendimą.

4 ir 6 straipsniuose numatyta, kad centrinės valdžios institucijos naudotų Vidaus rinkos informacinę sistemą (VRI), skirtą palengvinti jų administracinį bendradarbiavimą, konsultavimąsi ir keitimąsi informacija.

4 straipsnio 3 punkte iki penkių mėnesių pailginamas laikotarpis (skaičiuojamas nuo pranešimo apie rastą objektą), nustatytas prašančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai, kad ši galėtų patikrinti, ar kitoje valstybėje narėje rastas objektas yra kultūros objektas.

Atsižvelgiant į tarpvalstybinį procedūros pobūdį, pailginus šį laikotarpį kompetentingų valdžios institucijų administracinis bendradarbiavimas taps veiksmingesniu.

7 straipsnio 1 punkte patikslinama, kad grąžinimo byla negali būti keliama praėjus trejiems metams nuo tos dienos, kai prašančiosios valstybės centrinės valdžios institucija išsiaiškina kultūros objekto buvimo vietą ir nustato jo valdytojo arba naudotojo tapatybę.

Pailginus šį laikotarpį atsižvelgiama į tarpvalstybinių ryšių sudėtingumą, tačiau vis dėlto nepamirštama apie prašančiosios valstybės narės apdairumo prievolę.

9 straipsnyje išvardijami bendri kriterijai, pagal kuriuos aiškinama valdytojo „pakankamo apdairumo“ sąvoka įsigyjant objektą. Šie kriterijai pagrįsti 1995 m. UNIDROIT konvencijos 4 straipsnio 4 dalyje ir 6 straipsnio 2 dalyje nustatytais kriterijais.

Šiame pasiūlyme numatyta, kad valdytojo prievolė yra įrodyti pakankamą apdairumą įsigyjant objektą. Objektą įsigijęs asmuo turi teisę gauti kompensaciją su sąlyga, jei įrodo, kad įsigydamas objektą buvo apdairus, kiek tai susiję su teisėtu kultūros objekto išvežimu iš prašančiosios valstybės narės teritorijos.

Atlikus šiuos pakeitimus direktyva šioje srityje turėtų būti taikoma nuosekliau ir, jei taikytina, nesąžiningiems arba pakankamai neapdairiems valdytojams būtų sudėtingiau gauti kompensacijas.

16 straipsnyje apibrėžiamos vertinimo ir stebėsenos taisyklės, kurias nustačius kitos Sąjungos institucijos galės gauti informacijos apie direktyvos taikymą. Direktyvos taikymo ataskaitos ir direktyvos vertinimo ataskaitos bus rengiamos kas penkerius metus. Numatyta peržiūros sąlyga.

- **Komitologija ir deleguotieji teisės aktai**

Direktyvos 93/7/EEB 17 straipsnyje numatyta, kad Komisijai padeda komitetas, įkurtas Reglamento (EB) Nr. 116/2009 (kodifikuota Reglamento (EEB) Nr. 3911/92 dėl kultūros vertybių eksporto redakcija)[19] 8 straipsniu. Tai – Kultūros vertybių eksporto ir grąžinimo komitetas, patariamasis Komisijos komitetas, sudarytas iš valstybių narių atstovų.

Direktyvoje 93/7/EEB nustatyta, kad komitetas nagrinėja kiekvieną dėl šios direktyvos priedo taikymo kylantį klausimą, kurį pirmininkas gali pateikti savo iniciatyva arba kurios nors valstybės narės atstovo prašymu.

[19] OL L 39, 2009 2 10, p. 1.

Kadangi naujoji direktyva neturi priedo, nuoroda į komitetą šiame pasiūlyme išbraukta.

Pagal Komisijos komunikatą „Komisijos ekspertų grupių veiklos organizavimo taisyklės. Horizontalios taisyklės ir viešasis registras“ Komisija, jei reikia, įsteigs ekspertų grupę, sudarytą iš už direktyvos taikymą atsakingų centrinės valdžios institucijų atstovų, kad būtų apibrėžtos Vidaus rinkos informacinės sistemos (VRI) veikimo kultūros objektų srityje taisyklės.

4. PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Galiojančių teisės aktų panaikinimas**

Priėmus šį naujos redakcijos pasiūlymą bus panaikinti galiojantys teisės aktai – direktyvos 93/7/EEB, 96/100/EB ir 2001/38/EB.

- **Galiojančių teisės aktų nuostatų pakeitimas**

Šia direktyva pakeičiamas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą priedas, į jį įtraukiant naująją direktyvą.

- **Europos ekonominė erdvė**

Siūlomas aktas yra susijęs su EEE, todėl turėtų būti jai taikomas.

5. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šio pasiūlymo poveikis biudžetui išdėstytas prie pasiūlymo pridedamoje finansinėje ataskaitoje. Pasiūlymas susijęs tik su administracinėmis išlaidomis.

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

2013/0162 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo

(Nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

⌦ EUROPOS PARLAMENTAS IR ⌫ EUROPOS ~~BENDRIJŲ~~ SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdam~~a~~i į ~~Europos ekonominės bendrijos steigimo~~ ~~s~~Sutartį ⌦ dėl Europos Sąjungos veikimo ⌫ , ypač į jos ~~100a~~ ⌦ 114 ⌫ straipsnį,

atsižvelgdam~~a~~i į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdam~~a~~i į ⌦ Europos ⌫ ~~E~~ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[20],

⌦ laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros, ⌫

kadangi:

⇩ (naujas)

(1) 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvoje 93/7/EEB dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo[21] keletą kartų buvo padaryti esminiai pakeitimai[22]. Kadangi būtini nauji pakeitimai, dėl aiškumo ta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;

↓ 93/7/EEB 1 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)
⇨ naujas

(2) ~~kadangi Sutarties 8a straipsnyje numatyta ne vėliau kaip iki 1993 m. sausio 1 d. sukurti~~ vidaus rinką~~:~~ sudaro~~ytą~~ ~~iš~~ vidaus sienų nedaloma~~os~~ erdvė~~s~~, kurioje pagal ~~šios~~ Sutarties nuostatas ~~būtų~~ užtikrintas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas. ⇨Šios nuostatos nekliudo taikyti draudimų arba apribojimų, pagrįstų

[20] OL C […], […], p. […].
[21] OL L 74, 1993 3 27, p. 74.
[22] Žr. I priedo A dalį.

meninę, istorinę ar archeologinę vertę turinčių nacionalinių vertybių apsaugos sumetimais; ⇦

↓ 93/7/EEB 2 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

(3) ~~kadangi~~ pagal Sutarties 36 straipsnio sąlygas ir apribojimus ~~po 1992 m.~~ valstybės narės ~~išlaikys~~ ⌦ išlaiko ⌫ teisę apibrėžti, kas yra jų nacionalinės~~is~~ ~~turtas~~ ⌦ vertybės ⌫ , ir imtis reikalingų priemonių ~~jam~~ joms apsaugoti ~~šioje vidaus sienų nedalomoje erdvėje~~;

↓ 93/7/EEB 3 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

(4) ~~kadangi šiuo tikslu reikia įdiegti~~ ⌦ Direktyva 93/7/EEB nustatytos ⌫ atitinkamo~~a~~s priemonės, ~~kurios~~ ~~leistų~~ ⌦ leidžiančios ⌫ valstybėms narėms užtikrinti, kad į jų teritoriją būtų grąžinti kultūros objektai, pagal ⌦ Sutarties ⌫ ~~minėto~~ 36 straipsnio nuostatas ~~klasifikuojami kaip nacionalinis turtas~~ ⌦ priskirti prie nacionalinių vertybių, priklausančių jos priede nurodytoms bendroms kultūros objektų kategorijoms ⌫, bet išvežti iš jų teritorijos pažeidžiant minėtas nacionalines priemones arba ~~1992~~2008 m. gruodžio ~~9~~ 18 d. Tarybos reglamentą (~~E~~EB) Nr. ~~3911/92~~ 116/2009 dėl kultūros vertybių eksporto[23] ~~;~~ ⌦ ir prie nacionalinių vertybių priskirti kultūros objektai, kurie nepriskiriami šioms bendroms kategorijoms, bet yra neatsiejama visuomeninių kolekcijų ar bažnytinių institucijų inventoriaus dalis; ⌫ ~~kadangi siekiant palengvinti bendradarbiavimą grąžinimo klausimais, šių priemonių taikymo sritis turėtų apimti tik tuos dalykus, kurie priklauso bendroms kultūros objektų kategorijoms; kadangi dėl tos priežasties šios direktyvos priedas skirtas apibrėžti ne konkrečius objektus, pagal minėto 36 straipsnio nuostatas priskiriamus "nacionaliniam turtui", o objektų, kurie gali būti klasifikuojami kaip "nacionalinis turtas" ir kuriems dėl to gali būti taikoma šioje direktyvoje numatyta grąžinimo tvarka, kategorijas;~~

↓ 93/7/EEB 4 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

~~kadangi ši direktyva turėtų būti taikoma ir tiems kultūros objektams, kurie nepriskiriami šioms bendroms kategorijoms, bet yra klasifikuojami kaip nacionalinis turtas ir yra neatsiejama visuomeninių kolekcijų ar bažnytinių institucijų inventoriaus dalis;~~

↓ 93/7/EEB 5 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

(5) ~~kadangi tarp valstybių narių turėtų~~ ⌦ Direktyva 93/7/EEB ⌫ ~~būti~~ užmegztas valstybių narių administracinis bendradarbiavimas jų nacionalinių~~e~~ ⌦ vertybių ⌫

---

[23] ~~OL L 395, 1992 12 31, p. 1~~ OL L 39, 2009 2 10, p. 1.

~~turto~~ klausimais, glaudžiai siejamas su bendradarbiavimu vogtų meno kūrinių reikalais ir apimantis, visų pirma, prarastų, pavogtų ar neteisėtai išvežtų kultūros objektų registravimą, kartu su Interpolu ar kitomis kvalifikuotomis tokius sąrašus išduodančiomis institucijomis;

↓ 93/7/EEB 6 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

(6) ~~kadangi~~ ~~šioje~~ ~~dD~~Direktyvoje ⌦ 93/7/EEB ⌫ numatyta tvarka yra pirmas žingsnis vidaus rinkoje~~s~~ ~~pagrindu~~ užmezgant valstybių narių bendradarbiavimą šioje srityje~~.~~ ~~kadangi~~ T~~t~~uo siekiama abipusiškai pripažinti atitinkamus nacionalinius įstatymus; ~~kadangi dėl to turėtų būti numatyta nuostata dėl patariamojo komiteto pagalbos Komisijai;~~

↓ 93/7/EEB 7 konstatuojamoji dalis (pritaikytas)

(7) ~~kadangi~~ Reglamente (~~E~~EEB) Nr. ~~3911/92~~ 116/2009 ir šioje direktyvoje yra numatyta ~~Bendrijos~~ ⌦ Sąjungos ⌫ sistema, skirta valstybių narių kilnojamosioms kultūros vertybėms apsaugoti; ~~kadangi data, iki kurios nuo kada valstybės narės turi pradėti laikytis šios direktyvos, turi būti kuo artimesnė minėto reglamento įsigaliojimo datai; kadangi atsižvelgus į valstybių narių teisinę sistemą ir teisės aktų pakeitimų, reikalingų šiai direktyvai įgyvendinti, mastą, kai kurioms valstybėms narėms prireiks ilgesnio laiko;~~

⇩ (naujas)

(8) Direktyvos 93/7/EEB taikymas parodė, kad sistema yra nepakankamai veiksminga, siekiant susigrąžinti prie nacionalinių vertybių priskirtus objektus, kurie buvo neteisėtai išvežti iš vienos valstybės teritorijos ir rasti kitos valstybės teritorijoje;

(9) reikėtų, kad valstybės narės galėtų pasinaudoti sistema, kuria užtikrinama, kad prie nacionalinių vertybių priskirto kultūros objekto neteisėtas išvežimas į kitą valstybę narę nesukeltų tokios pačios grėsmės, kaip jo neteisėtas eksportas už Sąjungos ribų;

(10) šios direktyvos taikymo sritis turi būti išplėsta, kad apimtų visus kultūros objektus, pagal nacionalinius teisės aktus arba administracine tvarka priskirtus prie „nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių“, kaip apibrėžta Sutarties 36 straipsnyje. Todėl tikslinga panaikinti priskyrimo vienai iš Direktyvos 93/7/EEB priede išvardytų kategorijų kriterijų ir išbraukti minėtą priedą bei panaikinti reikalavimą, kad objektas turi būti neatsiejama visuomeninių kolekcijų, įtrauktų į muziejų, archyvų ir bibliotekų saugomų kolekcijų ar bažnytinių institucijų inventoriaus sąrašus, dalis. Nacionalinių kultūros objektų apsaugos sistemų įvairovė pripažįstama Sutarties 36 straipsnyje. Taigi šiuo atžvilgiu būtinas valstybių narių abipusis pasitikėjimas, noras bendradarbiauti ir tarpusavio supratimas;

(11) tikslinga sustiprinti valstybių narių administracinį bendradarbiavimą, kad ši direktyva būtų taikoma veiksmingiau ir nuosekliau. Šiuo tikslu reikia sudaryti galimybę centrinės valdžios institucijoms naudotis Vidaus rinkos informacine sistema (toliau –

VRI, anglų k. – IMI), nustatyta 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas 2008/49/EB[24]. Taip pat reikėtų, kad kitos kompetentingos valstybių narių valdžios institucijos kiek įmanoma dažniau naudotų tą pačią sistemą;

(12) siekiant užtikrinti asmens duomenų apsaugą, kompetentingų valdžios institucijų administracinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija turėtų atitikti taisykles, nustatytas 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo[25] ir, jei naudojama Vidaus rinkos informacinė sistema, nustatytas Reglamente (ES) Nr. 1024/2012;

(13) būtina pailginti laikotarpį, nustatytą prašančiosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms, kad galėtų patikrinti, ar kitoje valstybėje narėje rastas kultūros objektas yra kultūros objektas pagal šią direktyvą. Nustačius ilgesnį laikotarpį būtų lengviau imtis tinkamų priemonių objektui saugoti ir prireikus užkirsti kelią bet kokiam veiksmui, kuriuo siekiama išvengti grąžinimo procedūros;

(14) taip pat būtina grąžinimo bylos inicijavimo laikotarpį pailginti iki trejų metų, skaičiuojant nuo tos datos, kai prašančioji valstybė narė išsiaiškino kultūros objekto buvimo vietą ir nustatė jo valdytojo arba naudotojo tapatybę. Siekiant aiškumo reikia patikslinti, kad senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo prašančiosios valstybės narės centrinės valdžios institucijos išsiaiškinimo datos;

(15) Europos Sąjungos Taryba pripažino būtinybę imtis priemonių, kuriomis būtų pagerintas su kultūros objektais susijusių nusikaltimų prevencijos ir kovos su šiuo reiškiniu veiksmingumas. Šiuo atžvilgiu Taryba paragino Komisiją remti valstybių narių veiksmus, skirtus veiksmingai apsaugoti kultūros objektus, siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai kultūros objektais ir kovoti su ja, ir, prireikus, skatinti nustatyti papildomas priemones[26];

(16) taip pat reikėtų užtikrinti, kad visi kultūros objektų rinkos dalyviai sandorių dėl kultūros objektų metu imtųsi apdairumo priemonių. Įsigijus neteisėtos kilmės kultūros objektą, pasekmės bus iš tiesų atgrasančios tik tuo atveju, jei grąžinimo prievolė bus susijusi su objekto valdytojo prievole įrodyti pakankamą apdairumą, siekiant gauti kompensaciją. Šiuo atžvilgiu siekiant įgyvendinti Sąjungos tikslus neteisėtos prekybos kultūros objektais prevencijos ir kovos su ja srityje, tikslinga nustatyti, kad valdytojas, norėdamas gauti kompensaciją, privalo įrodyti, kad buvo pakankamai apdairus įsigydamas objektą, ir kad valdytojas negali remtis savo sąžiningumu, jei nebuvo pakankamai apdairus, atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes;

(17) siekiant, kad valstybės narės vienodai aiškintų sąvoką „pakankamas apdairumas“, reikia patikslinti aplinkybes, į kurias privaloma atsižvelgti siekiant nustatyti, ar buvo imtasi reikalingų apdairumo priemonių;

(18) valstybės narės negali tinkamai įgyvendinti šios direktyvos tikslo – sudaryti sąlygas visų prie nacionalinių vertybių priskirtų kultūros objektų, neteisėtai išvežtų iš valstybės narės teritorijos, grąžinimui, todėl dėl jo masto ir pasekmių geriau šio tikslo siekti Sąjungos lygmeniu. Todėl Sąjunga gali imtis priemonių pagal subsidiarumo

[24] OL L 316, 2012 11 14, p. 1.
[25] OL L 281, 1995 11 23, p. 31.
[26] 2011 m. gruodžio 13 ir 14 d. Europos Sąjungos Tarybos išvados dėl nusikaltimų kultūros vertybėms prevencijos ir kovos su jais (Teisingumo ir vidaus reikalų taryba).

principą, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina minėtam tikslui pasiekti;

(19) kadangi išbraukus Direktyvos 93/7/EEB priedą Reglamento (EB) Nr. 116/2009 8 straipsniu įsteigto komiteto užduotys neteko pagrindo, tikslinga panaikinti nuorodas į minėta komitetą;

(20) kadangi Reglamento (ES) Nr. 1024/2012 priede pateiktas Sąjungos aktų nuostatų dėl administracinio bendradarbiavimo, įgyvendinamų naudojant VRI, sąrašas, reikia iš dalies pakeisti minėtą priedą, kad būtų įtraukta ši direktyva;

(21) įpareigojama į nacionalinę teisę perkelti tik tas šios direktyvos nuostatas, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnių direktyvų nuostatų. Prievolė perkelti nepakeistas nuostatas nustatoma Direktyva 93/7/EEB;

(22) ši direktyva neturi pažeisti valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nustatytais I priedo B dalyje,

↓ 93/7/EEB

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

Pirmas straipsnis

Šioje direktyvoje:

1) „kultūros objektas“ – tai objektas, kuris prieš neteisėtą išvežimą iš valstybės narės teritorijos arba po jo ~~kaip numatyta Sutarties 36 straipsnyje~~ pagal nacionalinius teisės aktus arba administracine tvarka priskirtas prie ~~yra klasifikuojamas kaip~~ „nacionalinių~~o turto dalis, turinti~~ meno~~inę~~, istorijos~~nę~~ ar archeologijos~~nę~~ vertybių~~ę~~“, kaip apibrėžta Sutarties 36 straipsnyje~~,~~.

~~ir~~

~~– kuris priklauso vienai iš priede išvardytų kategorijų arba, jei nepriklauso nė vienai iš šių kategorijų, yra neatskiriama:~~

~~– visuomeninės kolekcijos, įtrauktos į muziejų, archyvų arba bibliotekų saugomų kolekcijų inventorinius sąrašus, dalis.~~

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

~~Šioje direktyvoje "visuomeninės kolekcijos" – tai kolekcijos, kurios nuosavybės teise priklauso valstybei narei, valstybių narių vietinei ar regioninei valdžios institucijai arba valstybėje narėje esančiai ir pagal tos valstybės narės teisės aktus visuomenine laikomai institucijai, jeigu tokia institucija yra tos valstybės narės arba vietinės ar regioninės valdžios institucijos nuosavybė arba yra nemažai jų finansuojama;~~

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

~~– bažnytinių institucijų inventoriaus dalis.~~

2) „Neteisėtai išvežta iš valstybės narės teritorijos“ – tai:

a) išvežta iš valstybės narės teritorijos pažeidžiant jos nacionalinių~~o~~ ⌦ vertybių ⌫ ~~turto~~ apsaugos taisykles arba Reglamento (~~E~~EB) Nr. ~~3911/92~~ 116/2009 nuostatas,

arba

b) negrąžinta pasibaigus teisėto laikino išvežimo laikotarpiui arba pažeidus kokią kitą tokio laikino išvežimo sąlygą.

3) „Prašančioji valstybė narė“ – tai valstybė narė, iš kurios teritorijos kultūros objektas buvo neteisėtai išvežtas.

4) „Valstybė narė, į kurią kreipiamasi“ – tai valstybė narė, kurios teritorijoje atsidūrė neteisėtai iš kitos valstybės narės išvežtas kultūros objektas.

5) „Grąžinimas“ – tai fizinis kultūros objekto grąžinimas į prašančiosios valstybės narės teritoriją.

6) „Valdytojas“ – tai asmuo, fiziškai turintis kultūros objektą savo žinioje.

7) „Naudotojas“ – tai asmuo, fiziškai turintis trečiosioms šalims priklausantį kultūros objektą.

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

⌦ 8) „visuomeninės kolekcijos“ – kolekcijos, kurios nuosavybės teise priklauso valstybei narei, valstybių narių vietinei ar regioninei valdžios institucijai arba valstybėje narėje esančiai institucijai ir pagal tos valstybės narės teisės aktus laikomos visuomeninėmise ~~laikomai institucijai~~, jeigu tokia institucija yra tos valstybės narės arba vietinės ar regioninės valdžios institucijos nuosavybė arba yra nemažai jų finansuojama.⌫

↓ 93/7/EEB

2 straipsnis

Kultūros objektai, kurie buvo neteisėtai išvežti iš valstybės narės teritorijos, yra grąžinami šioje direktyvoje numatyta tvarka ir sąlygomis.

3 straipsnis

Kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar daugiau centrinėsių valdžios institucijų, kurios atlieka šioje direktyvoje numatytas užduotis.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie visas pagal šį straipsnį jų paskirtas centrinės valdžios institucijas.

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

Komisija šių centrinėsių valdžios institucijų sąrašą ir visus jo pakeitimus spausdina ~~*Europos Bendrijų*~~ ⌦ *Europos Sąjungos* ⌫ *oficialiojo leidinio* C serijoje.

↓ 93/7/EEB

4 straipsnis

Valstybių narių centrinės valdžios institucijos bendradarbiauja ir inicijuoja pasitarimus tarp valstybių narių kompetentingų nacionalinių valdžios institucijų. Pastarosios institucijos:

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

1) prašančiosios valstybės narės prašymu ieško neteisėtai iš jos teritorijos išvežto nurodyto kultūros objekto, identifikuodamos jo valdytoją ir (arba) naudotoją~~.~~ ~~Šiame prašyme turi būti pateikta visa tokiai paieškai užtikrinti reikalinga informacija, o ypač faktinė arba spėjama objekto buvimo vieta~~;

↓ 93/7/EEB
⇨ naujas

2) praneša suinteresuotoms valstybėms narėms apie savo teritorijoje rastą kultūros objektą, jei yra pagrįstų priežasčių tikėti, kad jis buvo neteisėtai išvežtas iš kitos valstybės narės teritorijos;

3) sudaro sąlygas prašančiosios valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms patikrinti, ar atitinkamas objektas yra kultūros objektas, jei ši patikra atliekama per ~~2~~ ⇨ penkis ⇦ mėnesius nuo pranešimo pagal 2 punktą ~~dalį~~ dienos. Neatlikus šios patikros per nurodytą laiką, 4 ir 5 punktai ~~dalys~~ nebetaikomi~~os~~;

4) bendradarbiaudamos su suinteresuota valstybe nare, imasi visų reikalingų priemonių užtikrinti, kad kultūros objektas būtų išsaugotas fiziškai;

5) imasi reikiamų laikinų priemonių, kad užkirstų kelią bet kokiam veiksmui, kuriuo siekiama išvengti grąžinimo procedūros;

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

6) tarpininkauja prašančiajai valstybei narei ir valdytojui bei (arba) naudotojui grąžinimo klausimais. ~~Šiuo tikslu valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingos institucijos, nepažeisdamos 5 straipsnio, gali visų pirma užtikrinti arbitražo procedūros įgyvendinimą pagal valstybės, į kurią kreipiamasi, nacionalinius teisės aktus, jeigu prašančioji valstybė ir valdytojas arba naudotojas duoda savo oficialų sutikimą.~~

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

⌦Siekiant įgyvendinti 1 punktą, valstybės narės prašyme turi būti pateikta visa tokiai paieškai užtikrinti reikalinga informacija, o ypač faktinė arba spėjama objekto buvimo vieta.⌫

⌦Siekiant įgyvendinti 6 punktą, valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingos institucijos, nepažeisdamos 5 straipsnio, gali visų pirma užtikrinti arbitražo procedūros įgyvendinimą pagal valstybės, į kurią kreipiamasi, nacionalinius teisės aktus, jeigu prašančioji valstybė ir valdytojas arba naudotojas duoda savo oficialų sutikimą.⌫

⇩ (naujas)

Valstybių narių centrinės valdžios institucijos naudojasi Vidaus rinkos informacine sistema (toliau – VRI), nustatyta Reglamentu (ES) Nr. 1024/2012, siekdamos bendradarbiauti ir konsultuotis tarpusavyje. Valstybės narės nusprendžia dėl kitų kompetentingų valdžios institucijų naudojimosi VRI šios direktyvos tikslais.

🡻 93/7/EEB

5 straipsnis

Prašančioji valstybė narė kompetentingame valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisme gali iškelti bylą valdytojui arba, jei jo nėra, naudotojui, kad būtų užtikrintas iš jos teritorijos neteisėtai išvežto kultūros objekto grąžinimas.

Byla gali būti iškelta tiktai tuomet, kai prie jai iškelti reikalingų dokumentų yra pridedama:

a) dokumentas, kuriame aprašomas objektas, dėl kurio pateiktas prašymas, ir kuriame konstatuojama, kad tai yra kultūros objektas;

b) prašančiosios valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų pareiškimas, kad šis kultūros objektas buvo neteisėtai išvežtas iš jos teritorijos.

6 straipsnis

Prašančiosios valstybės narės centrinės valdžios institucija nedelsdama informuoja valstybės narės, į kurią kreipiamasi, centrinę~~s~~ valdžios instituciją apie bylos iškėlimą, kad būtų užtikrintas atitinkamo objekto grąžinimas.

Valstybės narės, į kurią kreipiamasi, centrinės valdžios institucija nedelsdama informuoja kitų valstybių narių centrinių~~e~~s valdžios institucijas.

⇩ (naujas)

Informacija keičiamasi naudojant VRI.

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)
⇨ naujas

7 straipsnis

1. Valstybės narės savo teisės aktuose gali nustatyti, kad šioje direktyvoje numatyta grąžinimo byla negali būti keliama ~~vėliau kaip~~ praėjus ~~vieneriems~~ ⇨ trejiems ⇦ metams nuo tos dienos, kai prašančiosios~~ji~~ valstybės narės ⌦ centrinės valdžios institucija ⌫ išsiaiškina kultūros objekto buvimo vietą ir nustato jo valdytojo arba naudotojo tapatybę.

↓ 93/7/EEB

Visais atvejais tokia byla negali būti keliama praėjus daugiau kaip 30 metų nuo objekto neteisėto išvežimo iš prašančiosios valstybės narės teritorijos.

Tačiau objektų, kurie yra 1 straipsnio 8 punkte ~~1 dalyje~~ minimų visuomeninių kolekcijų dalis arba bažnytinės kilnojamosios vertybės tose valstybėse narėse, kur joms pagal nacionalinius įstatymus taikomos ypatingos apsaugos nuostatos, grąžinimo byloms taikomas 75 metų terminas, išskyrus atvejus, kai tokioms byloms kai kuriose valstybėse narėse netaikomas joks laiko apribojimas, arba tokius atvejus, kai tarp valstybių narių yra sudarytos dvišalės sutartys, nustatančios ilgesnį kaip 75 metų terminą.

2. Grąžinimo bylos negali būti keliamos, jeigu tuo metu, kai turi būti keliama byla, išvežimas iš prašančiosios valstybės narės teritorijos nebėra neteisėtas.

8 straipsnis

Jei 7 ir 13 straipsniuose nenumatyta kitaip, kompetentingas teismas priima nutarimą grąžinti atitinkamą kultūros objektą, jeigu nustato, kad pagal 1 straipsnio 1 punktą ~~dalį~~ tai yra kultūros objektas ir kad jis buvo neteisėtai išvežtas iš valstybės teritorijos.

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

9 straipsnis

Priėmęs nutarimą grąžinti objektą, kompetentingas valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teismas jo valdytojui ~~naudotojui~~ priteisia tokią kompensaciją, kuri pagal bylos aplinkybes yra ~~laikoma~~ teisinga, jeigu šis valdytojas ~~naudotojas~~ ⌦ įrodo, kad ⌫ įsigydamas objektą buvo pakankamai apdairus.

⇩ (naujas)

Siekiant nustatyti, ar valdytojas buvo pakankamai apdairus, atsižvelgiama į visas objekto įsigijimo aplinkybes, visų pirma, į objekto kilmės dokumentus, būtinus išvežimo leidimus, kurių reikia pagal prašančiosios valstybės narės teisės aktus, susijusių šalių veiklą, sumokėtą kainą, valdytojo atliktas paskelbtų registrų apie pavogtus kultūros objektus konsultacijas, visą

kitą svarbią informaciją ir dokumentus, kuriuos jis būtų galėjęs pagrįstai gauti, konsultacijas su institucijomis, į kurias galėjo kreiptis, ar į bet kokius kitus veiksmus, kurių tokiomis pačiomis aplinkybėmis būtų ėmęsis apdairus asmuo.

Valdytojas negali remtis savo sąžiningumu, jei nebuvo pakankamai apdairus, kaip reikalauja aplinkybės.

↓ 93/7/CEE

~~Pareigą įrodyti reglamentuoja valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisės aktai.~~

Dovanojimo arba paveldėjimo atveju valdytojo ~~naudotojo~~ padėtis nėra palankesnė nei to asmens, iš kurio jis tą objektą tokiu būdu įgijo.

Atgavusi objektą, prašančioji valstybė narė sumoka minėtą kompensaciją.

10 straipsnis

Nutarimo grąžinti kultūros objektą vykdymo išlaidas apmoka prašančioji valstybė narė. Tokia pat nuostata taikoma išlaidoms, turėtoms dėl 4 straipsnio 4 dalyje nurodytų priemonių.

11 straipsnis

Teisinga kompensacija ir 9 bei 10 straipsniuose atitinkamai nurodytos išlaidos mokamos nepažeidžiant valstybės narės teisės imtis tinkamų veiksmų ir atsiimti šias sumas iš asmenų, atsakingų už tokį kultūros objekto išvežimą iš jos teritorijos.

12 straipsnis

Kultūros objekto nuosavybės teisę jį grąžinus reglamentuoja prašančiosios valstybės narės teisės aktai.

13 straipsnis

Ši direktyva taikoma tik kultūros objektams, iš kurios nors valstybės narės teritorijos neteisėtai išvežtiems nuo ~~po~~ 1993 m. sausio 1 d. ~~(imtinai).~~

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)
⇨ naujas

14 straipsnis

1. Kiekviena valstybė narė gali išplėsti savo įsipareigojimą grąžinti kultūros objektus, prie grąžintinų objektų priskirdama ~~ir kitas, priede neišvardytas objektų kategorijas~~ ⌦ kitus kultūros objektus, nei apibrėžtieji 1 straipsnio 1 punkte ⌫ .

↓ 93/7/EEB
⇨ naujas

2. Kiekviena valstybė narė gali šioje direktyvoje numatytas priemones taikyti ir prašymams grąžinti kultūros objektus, kurie iš kitų valstybių narių teritorijos buvo neteisėtai išvežti iki 1993 m. sausio 1 d.

15 straipsnis

Ši direktyva neturi įtakos nagrinėjamoms civilinėms ar baudžiamosioms byloms, kurias pagal valstybių narių nacionalinės teisės normas gali iškelti pavogto kultūros objekto prašančioji valstybė narė ir (arba) savininkas.

16 straipsnis

1. Kas ~~treji~~ ⇨ penkerius ⇦ metusai~~i~~, pradedant nuo ~~1996 m. vasario mėn.~~ ⇨ […] ⇦ , valstybės narės siunčia Komisijai ataskaitą apie šios direktyvos taikymą.

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)
⇨ naujas

2. Kas ~~treji~~ ⇨ penkerius ⇦ metusai~~i~~ Komisija siunčia Europos Parlamentui, Tarybai bei ⌦ Europos ⌫ e~~E~~konomikos ir socialinių reikalų komitetui ataskaitą, kurioje apžvelgiamas šios direktyvos taikymas. ⇨Kartu su šia ataskaita teikiami tinkami pasiūlymai. ⇦

↓ 93/7/EEB

~~3. Taryba po trejų direktyvos taikymo metų įvertina jos veiksmingumą ir, Komisijos pasiūlymu imdamasi veiksmų, daro reikalingas pataisas.~~

~~4. Visais atvejais Taryba, Komisijos pasiūlymu imdamasi veiksmų, kas treji metai išnagrinėja ir, jei reikia, koreguoja priede nurodytas sumas atsižvelgdama į ekonominius ir valiutinius Bendrijos rodiklius.~~

~~*17 straipsnis*~~

~~Komisijai padeda komitetas, įkurtas Reglamento (EEB) Nr. 3911/92 8 straipsniu.~~

~~Komitetas nagrinėja kiekvieną dėl šios direktyvos priedo taikymo kylantį klausimą, kurį pirmininkas gali pateikti savo iniciatyva arba kurios nors valstybės narės atstovo prašymu.~~

⇩ (naujas)

17 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 1024/2012 priede įterpiamas 6 punktas:

„6. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo (*) 4 ir 6 straipsniai.

(*) OL L […].“

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

18 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, ⌦ būtinus, kad būtų laikomasi šių direktyvos straipsnių: ⌫ ~~kurie, įsigalioję per 9 mėnesius nuo šios direktyvos priėmimo, įgyvendina šią direktyvą, išskyrus Belgijos Karalystę, Vokietijos Federacinę Respubliką ir Nyderlandų Karalystę, kurios privalo pradėti laikytis šios direktyvos~~ ⌦ [1 straipsnio 1 punkto, 4 straipsnio pirmos pastraipos 3 punkto, 4 straipsnio ketvirtos pastraipos, 6 straipsnio trečios pastraipos, 7 straipsnio, 9 straipsnio ir 16 straipsnio] ⌫ ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo jos priėmimo.

~~Apie tai jos nedelsdamos informuoja Komisiją~~ ⌦ Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą ⌫. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas ~~šias priemones~~, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. ⌦Jos taip pat įtraukia teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą (-as), kurią (-ias) panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. ⌫ Nuorodos darymo tvarką ir ⌦ to teiginio formuluotę ⌫ nustato valstybės narės.

↓

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

19 straipsnis

Direktyva 93/7/EB su pakeitimais, padarytais I priedo A dalyje išvardytomis direktyvomis, panaikinama nuo […], nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nurodytais I priedo B dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikmenų lentelę.

20 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

[…] straipsniai taikomi nuo […].

↓ 93/7/EEB (pritaikytas)

21 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

⌦ *Europos Parlamento vardu*	*Tarybos vardu* ⌫
⌦ *Pirmininkas*	*Pirmininkas* ⌫

↓ 93/7/EEB

PRIEDAS

1 straipsnio 1 dalies antroje įtraukoje minimos kategorijos, kurioms turi priklausyti objektai, pagal Sutarties 36 straipsnį klasifikuojami kaip „nacionalinis turtas“, kad jiems būtų galima taikyti šios direktyvos nuostatos dėl grąžinimo

A. 1. Archeologijos objektai, senesni kaip 100 metų, gauti iš:

– žemės arba dugno kasinėjimų ar radinių,

– archeologijos vietovių,

– archeologijos kolekcijų.

2. Elementai, senesni kaip 100 metų, kurie yra neatsiejama išardytų meninių, istorinių ar religinių paminklų dalis.

↓ 96/100/EB 1 straipsnio 1 dalies a punktas

3. Piešiniai ir paveikslai, nepriskirti 3A arba 4 kategorijoms, sukurti tik ranka ant bet kokios kūrimo priemonės ir bet kokia medžiaga[27].

↓ 96/100/EB 1 straipsnio 1 dalies b punktas

3 A. Akvarelė, guašu ir pastele tapyti paveikslai, sukurti tik ranka bet kokia medžiaga[1].

↓ 96/100/EB 1 straipsnio 1 dalies c punktas

4. Mozaikos, sukurtos tik ranka bet kokia medžiaga, nepriskirtos 1 ir 2 kategorijoms, ir piešiniai, nupiešti tik ranka ant bet kokio pagrindo bet kokia medžiaga[1].

↓ 93/7/EEB

5. Graviūros, estampai, šilkografijos bei litografijos darbai ir atitinkamos jų plokštelės bei originalai[1].

6. Originalios skulptūros bei statulos ir jų kopijos, sukurtos tokiu pat būdu kaip ir originalas[1], nepriskirtos 1 kategorijai.

7. Nuotraukos ir kino juostos, jų negatyvai[1].

---

[27] Senesni kaip 50 metų ir nepriklausantys jų kūrėjams.

8. Inkunabulai ir rankraščiai, taip pat žemėlapiai bei natos – pavieniai arba kolekcijos[1];

9. Knygos, senesnės kaip 100 metų – pavienės arba kolekcijos.

10. Spausdinti žemėlapiai, senesni kaip 200 metų.

11. Archyvai ir jų elementai, bet kokio pobūdžio, ant bet kokio pagrindo, sudaryti iš senesnių kaip 50 metų elementų.

12. a) Zoologijos, botanikos, mineralogijos ar anatomijos kolekcijos ir jų pavyzdžiai[28];

b) Kolekcijos[2], reikšmingos istoriniu, paleontologiniu, etnografiniu ar numizmatiniu požiūriu.

13. Transporto priemonės, senesnės kaip 75 metų.

14. Bet kokie kiti antikvariniai daiktai, nepriskirti A1–A13 kategorijoms, senesni kaip 50 metų.

Kultūros objektams, priskirtiems A1–A15 kategorijoms, ši direktyva taikoma tik tuo atveju, jei jų vertė yra lygi arba viršija B dalyje nurodytas finansines ribines vertes.

B. **Finansinės ribinės vertės, taikomos kai kurioms A dalies kategorijoms (nurodyta ekiu)**

↓ 2001/38/EB 1 straipsnio 1 dalis

VERTĖ:

bet kokia vertė

↓ 93/7/EEB

– 1 (archeologijos objektai)

– 2 (išardyti paminklai)

– 8 (inkunabulai ir rankraščiai)

– 11 (archyvai) 96/100/EB

15 000

– 4 (mozaikos ir piešiniai)

– 5 (graviūros)

– 7 (nuotraukos)

– 10 (spausdinti žemėlapiai)

---

[28] Kaip apibrėžta Teisingumo Teismo bylos Nr. 252/84 sprendime: „Pagal Bendrojo muitų tarifo įrašo Nr. 99.05 nuostatas kolekcionavimo objektais laikomi daiktai, kurie turi kolekcionavimui reikalingų savybių, tai yra tokie daiktai, kurie yra palyginti reti, kurie paprastai nėra naudojami pagal savo pirminę paskirtį, dėl kurių sudaromi ypatingi sandoriai, o ne prekiaujama kaip įprasta panašiais naudoti skirtais daiktais, ir kurie turi didelę vertę.“

↓ 96/100/EB 1 straipsnio 2 dalis

~~*30 000*~~

~~– (akvarelė, guašu ir pastele tapyti paveikslai)~~

↓ 93/7/EEB

~~*50 000*~~

~~– 6 (skulptūros)~~

~~– 9 (knygos)~~

~~– 12 (kolekcijos)~~

~~– 13 (transporto priemonės)~~

~~– 14 (bet kurie kiti daiktai)~~

~~*150 000*~~

~~– 3 (piešiniai)~~

~~Jeigu prašoma grąžinti objektą, turi būti nustatyta, ar sąlygos, susijusios su jo finansine verte, yra patenkintos. Objekto finansinė vertė apskaičiuojama pagal jo vertę toje valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi.~~

↓ 2001/38/EB 1 straipsnio 2 dalis

~~Valstybėms narėms, kurių valiuta nėra euras, priede eurais nurodytos vertės konvertuojamos ir išreiškiamos nacionalinėmis valiutomis pagal 2001 m. gruodžio 31 d. nustatytą valiutų keitimo kursą, paskelbtą *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*. Nacionalinėmis valiutomis paverstos vertės peržiūrimos kas dvejus metus, pradedant nuo 2001 m. gruodžio 31 d. Jos apskaičiuojamos pagal eurais išreikštą tų valiutų vertės paros vidurkį, apskaičiuotą 24 mėnesių laikotarpiu, kuris baigiasi paskutinę rugpjūčio dieną prieš pradedant gruodžio 31 d. peržiūrą. Komisijos siūlymu, iš esmės praėjus dvejiems metams nuo pirmojo jo taikymo, Kilnojamųjų kultūros vertybių patariamasis komitetas peržiūri šį skaičiavimo metodą. Po kiekvienos peržiūros vertės eurais ir atitinkamos vertės nacionalinėmis valiutomis pirmosiomis lapkričio dienomis prieš peržiūros dieną reguliariai skelbiamos *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.~~

_____

↑

I PRIEDAS

A dalis

Panaikinama direktyva ir jos vėlesni pakeitimai
(nurodyti 19 straipsnyje)

Tarybos direktyva 93/7/EEB	(OL L 74, 1993 3 27, p. 74)
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/100/EB	(OL L 60, 1997 3 1, p. 59)
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/38/EB	(OL L 187, 2001 7 10, p. 43)

B dalis

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai
(nurodyti 19 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas
93/7/EEB	1993 12 15[29]
96/100/EB	1997 09 01
2001/38/EB	2001 12 31

[29] Perkėlimo terminas Belgijai, Vokietijai ir Nyderlandams buvo 1994 m. kovo 15 d.

II PRIEDAS

Direktyva 93/7/EEB	Ši direktyva
1 straipsnio 1 punkto pirma įtrauka	1 straipsnio 1 punktas
1 straipsnio 1 punkto antra įtrauka, įžanginiai žodžiai	_____
1 straipsnio 1 punkto antros įtraukos pirmos dalies pirma pastraipa	_____
1 straipsnio 1 punkto antros įtraukos pirmos dalies antra pastraipa	1 straipsnio 8 punktas
1 straipsnio 1 punkto antros įtraukos antra dalis	_____
1 straipsnio 2 punkto pirma įtrauka	1 straipsnio 2 punkto a papunktis
1 straipsnio 2 punkto antra įtrauka	1 straipsnio 2 punkto b papunktis
1 straipsnio 3–7 punktai	1 straipsnio 3–7 punktai
2 ir 3 straipsniai	2 ir 3 straipsniai
4 straipsnio pirma pastraipa	4 straipsnio pirma pastraipa
4 straipsnio 1 punkto antras sakinys	4 straipsnio antra pastraipa
4 straipsnio 6 punkto antras sakinys	4 straipsnio trečia pastraipa
_____	4 straipsnio ketvirta pastraipa
5 straipsnio pirma pastraipa	5 straipsnio pirma pastraipa
5 straipsnio antros pastraipos pirma įtrauka	5 straipsnio antros pastraipos a punktas
5 straipsnio antros pastraipos antra įtrauka	5 straipsnio antros pastraipos b punktas
6 straipsnio pirma pastraipa	6 straipsnio pirma pastraipa
6 straipsnio antra pastraipa	6 straipsnio antra pastraipa
_____	6 straipsnio trečia pastraipa
7 ir 8 straipsniai	7 ir 8 straipsniai
9 straipsnio pirma pastraipa	9 straipsnio pirma pastraipa
9 straipsnio antra pastraipa	_____
_____	9 straipsnio antra pastraipa
_____	9 straipsnio trečia pastraipa

9 straipsnio trečia ir ketvirta pastraipos	9 straipsnio ketvirta ir penkta pastraipos
10–15 straipsniai	10–15 straipsniai
16 straipsnio 1 ir 2 dalys	16 straipsnio 1 ir 2 dalys
16 straipsnio 3 dalis	_____
16 straipsnio 4 dalis	_____
17 straipsnis	_____
_____	17 straipsnis
18 straipsnis	18 straipsnio 1 dalis
_____	18 straipsnio 2 dalis
_____	19 straipsnis
_____	20 straipsnio pirma pastraipa
_____	20 straipsnio antra pastraipa
19 straipsnis	21 straipsnis
Priedas	_____
_____	I priedas
_____	II priedas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

1.4. Tikslai

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms suvestinė

3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl neteisėtai iš valstybės narės teritorijos išvežtų kultūros objektų grąžinimo (Nauja redakcija)

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje[30]

2 antraštinė dalis. Įmonės. 02 03 skyrius: prekių vidaus rinka ir sektorių politika

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

1.4. Tikslai

1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)

Prisidėti prie kultūros objektų apsaugos vidaus rinkoje.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla

Konkretus tikslas: suteikti galimybę valstybėms narėms susigrąžinti prie nacionalinių vertybių priskirtus kultūros objektus, neteisėtai išvežtus iš valstybės narės teritorijos po 1993 m.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų turėti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Šiuo pasiūlymu siekiama padidinti susigrąžintų kultūros objektų, priskirtų prie nacionalinių vertybių, skaičių ir sumažinti grąžinimo sąnaudas. Jis turės poveikio neteisėtos prekybos kultūros objektais prevencijai ir kovai su tokia prekyba Sąjungoje.

1.4.4. Rezultatų ir poveikio rodikliai

Nurodyti pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo stebėjimo rodiklius.

- Padidinti grąžinimo procedūrų skaičių;

- padidinti susigrąžintų kultūros objektų, priskirtų prie nacionalinių vertybių, skaičių;

- užtikrinti kultūros objektų paieškos prašymų stebėseną pagal direktyvos 4 straipsnio 1 punktą;

- užtikrinti pranešimų apie rastus kultūros objektus stebėseną pagal direktyvos 4 straipsnio 2 punktą;

- palyginti su direktyvos taikymu susijusius statistinius duomenis;

- centrinės valdžios institucijas apklausti apie VRI sistemos naudojimą.

[30] VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Šia iniciatyva bendrai siekiama prisidėti prie kultūros objektų apsaugos vidaus rinkoje, palengvinant prie nacionalinių vertybių priskirtų kultūros objektų, neteisėtai išvežtų iš valstybės narės teritorijos nuo 1993 m., grąžinimą.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Dėl tarpvalstybinio kultūros objektų neteisėto išvežimo pobūdžio Sąjungos masto veiksmai šioje srityje yra veiksmingesni.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Atlikus direktyvos 93/7/EEB vertinimus nustatyta, kad galiojanti sistema yra nepakankamai veiksminga, kad būtų susigrąžinti kai kurie prie nacionalinių vertybių priskirti kultūros objektai.

Po ekspertų tyrimų arba ataskaitų apie neteisėtos prekybos kultūros objektais prevenciją ir kovą su ja, Komisija taip pat nustatė, kad būtina atlikti direktyvos peržiūrą.

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Ši iniciatyva yra visiškai suderinama su kitomis kultūros objektų srities priemonėmis ir politika.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė neribota**

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)[31]

Komisijos vykdomas **tiesioginis centralizuotas valdymas**

[31] Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Priežiūros ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

16 straipsnyje apibrėžiamos vertinimo ir stebėjimo taisyklės, kurias nustačius kitos Sąjungos institucijos galės gauti informacijos apie direktyvos taikymą. Direktyvos taikymo ataskaitos ir direktyvos vertinimo ataskaitos bus rengiamos kas penkerius metus.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. Nustatyta rizika

Finansinės rizikos nenustatyta.

2.2.2. Numatomas (-i) kontrolės metodas (-ai)

Numatyti kontrolės metodai nustatyti Finansiniame reglamente ir Reglamente (ES) Nr. 1268/2012.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones.

Komisija turi užtikrinti, kad Sąjungos finansiniai interesai būtų apsaugoti taikant sukčiavimo, korupcijos ir kitos neteisėtos veiklos prevencijos priemones, vykdant veiksmingus patikrinimus ir išieškant neteisėtai išmokėtas sumas, o jei nustatomi pažeidimai – taikant veiksmingas, proporcingas pažeidimams ir atgrasančias nuobaudas, kaip numatyta Reglamente (EB, Euratomas) Nr. 2988/95, Reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Reglamente (EB) Nr. 1073/1999.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto išlaidų eilutės

  Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
		DA / NDA (32)	ELPA šalių[33]	šalių kandidačių 34	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
[…]	[XX.YY.YY.YY] […]	DA / NDA				

Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris [Aprašymas……]	DA / NDA	ELPA šalių	šalių kandidačių	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
	[XX.YY.YY.YY]		TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

32 DA – diferencijuotieji asignavimai / NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

33 ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

34 Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms suvestinė

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija:		

ENTR GD			2015	2016	2017	2018	2019	**IŠ VISO**
• Veiklos asignavimai			0	0	0	0	0	0
IŠ VISO asignavimų, skirtų ENTR GD	Įsipareigojimai	=1+1a +3	0	0	0	0	0	0
	Mokėjimai	=2+2a +3	0	0	0	0	0	0

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija:	**5**	„Administracinės išlaidos“

ENTR GD		2015	2016	2017	2018	2019	**IŠ VISO**
• Žmogiškieji ištekliai		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	**1,0**
• Kitos administracinės išlaidos		0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	**0,25**
IŠ VISO ENTR GD	Asignavimai	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ**	Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **1–5 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS**	Įsipareigojimai	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**
	Mokėjimai	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**

3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3.1. Suvestinė

Pasiūlymui įgyvendinti administraciniai asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2015	2016	2017	2018	2019	**IŠ VISO**
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA						
Žmogiškieji ištekliai	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	**1,0**
Kitos administracinės išlaidos	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	**0,25**
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	**1,25**
Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ[35]						
Žmogiškieji ištekliai	0	0	0	0	0	0
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	0	0	0	0	0	0
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	0	0	0	0	0	0
IŠ VISO	**0,25**	**0,25**	**0,25**	**0,25**	**0,25**	**1,25**

[35] Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

Pasiūlymui įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą nurodyti sveikaisiais skaičiais (arba ne smulkiau nei dešimtųjų tikslumu)

		2015	2016	2017	2018	**2019**
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)						
02 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
		FTE= 1,5	FTE= 1,5	FTE= 1,5	FTE= 1,5	FTE= 1,5
XX 01 01 02 (Delegacijos)		0	0	0	0	0
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0
• Išorės personalas (visos darbo dienos ekvivalento vienetais – FTE)[36]						
XX 01 02 01 (CA, INT, SNE finansuojami iš bendrojo biudžeto)		0	0	0	0	0
XX 01 02 02 (CA, INT, JED, LA ir SNE delegacijose)		0	0	0	0	0
XX 01 04 ***yy***[37]	- būstinėje[38]	0	0	0	0	0
	- delegacijose	0	0	0	0	0
XX 01 05 02 (CA, INT, SNE — netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0
10 01 05 02 (CA, INT, SNE — tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)		0	0	0	0	0
IŠ VISO		**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**
		FTE=1,5	**FTE=1,5**	**FTE=1,5**	**FTE=1,5**	**FTE=1,5**

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

[36] CA – sutartininkas („Contract Agent“); LA - vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE - deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Jeune Expert en Délégation“).

[37] Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės personalui, finansuojamam iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

[38] Būtina struktūriniams fondams, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žuvininkystės fondui (EŽF).

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimas

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

Pasiūlymas neturi finansinio poveikio įplaukoms.